

___/___ 2016	Верховного суду України
Позивач	Диль Євген Анатолійович, 41300, Сумська обл., м. Кролевець, вул. Робоча 22, кв. 1 через представника Ореховського Миколу Леонідовича, адреса для листування: 01030, м. Київ, вул. Івана Франка, 42, оф.24, тел. 0663967218, rutenum@gmail.com
Відповідач	Верховна Рада України, 01008, м.Київ, вул. Грушевського, 5 Тел.: 255-41-93 Факс: 255-41-40 Ел. пошта: adamovich@rada.gov.ua спір немайнового характеру

Заява

про перегляд ухвали

Вищого адміністративного суду України

у справі № 800/150/16 від 03.03.16

Позивач звернувся до Вищого адміністративного суду України з позовом на підставі ст. 171-1 КАС України про:

- визнання незаконною ч.1 Додатку № 1 постанови Верховної Ради України «Про право власності на окремі види майна» від 17.06.1992р.
- визнання незаконним пункт «а» Додатку № 2 постанови Верховної Ради України «Про право власності на окремі види майна» від 17.06.1992р.

21 березня 2016 року представник Позивача отримав Ухвалу ВАСУ від 03.03.16 у справі № 800/150/16 про відмову у відкритті провадження за вказаним позовом. Ухвала мотивована тим, що на думку суду, питання, порушені в позовній заяві належить вирішувати в порядку конституційного судочинства.

Вважаємо, що суд, відмовивши у відкритті провадження у справі, грубо порушив право на судовий захист, рішення прийняв з порушенням норм матеріального та процесуального права. Бажаємо скористатися правом на перегляд Ухвали ВАСУ, гарантованим Конституцією та ст.ст. 236-239 КАС України.

У відповідності до ч. 4 ст. 237 КАС України, підставою для перегляду рішення ВАСУ є порушення норм матеріального чи процесуального права, що призвело до ухвалення Вищим

адміністративним судом України незаконного судового рішення з питань, передбачених статтею 171-1 цього Кодексу.

Свої міркування щодо порушення норм матеріального і процесуального права обґрунтовуємо наступним.

Утвердження правової держави, відповідно до приписів статті 1, другого речення частини третьої статті 8, статті 55 Конституції України, полягає, зокрема, у гарантуванні кожному судового захисту прав і свобод, а також у запровадженні механізму такого захисту. Конституційний Суд України у своїх рішеннях послідовно підкреслював значущість положень статті 55 Конституції України щодо захисту кожним у судовому порядку своїх прав і свобод від будь-яких рішень, дій чи бездіяльності органів влади, посадових і службових осіб, а також стосовно неможливості відмови у правосудді (пункт 1 резолютивної частини Рішення від 25 листопада 1997 року N 6-зп (v006p710-97), пункт 1 резолютивної частини Рішення від 25 грудня 1997 року N 9-зп (v009p710-97).

Відповідно до ст. 8 Конституції України, в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Щодо верховенства права було надано тлумачення в рішенні Конституційного Суду України № 17-рп/2010 від 29.06.10р., де зазначено, що верховенство права реалізується через правову визначеність.

Саме тому найчастіше правова визначеність розглядається як елемент верховенства права і розкривається через такі концепції, як непорушність і нескасовуваність набутих законних прав (vested rights); незворотність закону й неможливість застосування закону до особи, яка не могла знати про його існування (non-retroactivity); Зокрема, Європейський суд з прав людини постійно посилається на принцип правової визначеності, починаючи з рішення у справах Racke v Hauptzollamt Mainz (1979) та Hauptzollamt Landau (1979), в яких ним неодноразово підкреслювалася важливість принципів правової визначеності.

В порушення цього принципу, безпосередньо головує суддя Черпіцька Л.Т., відмовила в реалізації права на судовий захист, зробивши висновок, що вимоги про незаконність Постанови ВРУ повинні розглядатися в порядку конституційного судочинства. Хоча **ця ж суддя у справі K-22420/09-C винесла ухвалу та зробила висновок, що Постанова ВРУ “Про право власності на окремі види майна” є незаконною/нечинною, з тих самих підстав, що заявлені в позовній заяві, а саме: втрата чинності Закону УРСР “Про власність”**.

Більше того, відмовляючи у відкритті провадження за позовом про визнання незаконною постанови ВРУ, суд порушив принцип правової визначеності, оскільки є значне число справ ВАСУ, у яких відкрито провадження за позовами про визнання незаконними постанов ВРУ, зокрема:

<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/38289501>

<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/39213130>

<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/39213153>

<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/37934299>

<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/39314747>

<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/38667790>

В абзаці 4 Ухвали суд зробив категоричний висновок, що позовні вимоги сформовані виключно на невідповідності ст. 41 і п. 7), ч.1, ст. 92 Конституції України. Проте вимоги

позовної заяви сформовані у повній відповідності до ст. 171-1 КАС України щодо визнання підзаконного нормативно-правового акту ВРУ - незаконним в частині, що обмежує цивільні права особи, яка набула повної цивільної дієздатності. **Тобто таким, що не відповідає норма законів України, найперше ст. 178 Цивільного кодексу України, ЗУ “Про внесення зміни та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України, у зв’язку з прийняттям Цивільного кодексу України” та іншим законам України.**

В абзаці 9 Ухвали ВАСУ підтверджує, що цьому суду підсудні справи щодо оскарження актів Верховної Ради України. Більше того, відповідно до ч. 2, ст. 17 КАС України юрисдикція адміністративних судів поширюється на публічно-правові спори, зокрема спори фізичних чи юридичних осіб із суб’єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень (нормативно-правових актів чи правових актів індивідуальної дії), дій чи бездіяльності.

Наголошуємо, що Позивач не заявляв вимоги щодо неконституційності оскаржуваної Постанови ВРУ, в своїй заяві до суду не посилався на відповідні норми Конституції та ЗУ “Про Конституційний суд України”, які дають йому таке право судового захисту через визнання неконституційним акту ВРУ.

В позові не заявлялася вимога про невідповідність Конституції України окремих положень оскаржуваної Постанови ВРУ. Постанова ВРУ є підзаконним нормативно-правовим актом, прийнятим на підставі Закону УРСР “Про власність”. В оскаржуваній Постанові ВРУ прямо про це зазначено.

Суд ставить Позивачу в провину, що крім аргументів щодо невідповідності законам України, Позивач в заяві посилався на порушення його конституційних прав. Якби навіть і так, право звернення до суду на підставі лише самої Конституції гарантоване (ст. 8 Конституції України). Понад це, **якщо правова система в державі побудована за принципом верховенства права, то невідповідність підзаконного нормативно-правового акту закону є одночасно невідповідністю його і Конституції України.**

Вищий адміністративний суд є органом державної влади, тому на нього прямо поширюються вимоги ч. 2 ст. 19 Конституції України. Отже, ВАСУ зобов’язаний діяти в межах повноважень та у спосіб, що прямо передбачені законами, натомість Позивач, як людина, не може бути примушений робити те, що законодавством не передбачено.

Відповідно до абзацу 2 ст. 124 Конституції України юрисдикція судів поширюється на всі правовідносини, що виникають у державі.

Згідно із ч. 1 ст. 7 Закону України “Про судоустрій і статус суддів” кожному гарантується захист його прав, свобод та інтересів у розумні строки незалежним, безстороннім і справедливим судом, утвореним відповідно до закону.

Відповідно до ч. 1 ст. 18 Закону України “Про судоустрій і статус суддів” суди загальної юрисдикції спеціалізуються на розгляді цивільних, кримінальних, господарських, адміністративних справ, а також справ про адміністративні правопорушення.

Позивач, в свою чергу бажає реалізувати своє право на судовий захист, гарантоване Конституцією України, Конвенцією про захист прав і основоположних свобод та законами України у порядку адміністративного судочинства.

Реалізація права на справедливий суд дає Позивачу свободу у виборі способів і механізмів захисту, якщо (в розумінні ст. 8 і 19 Конституції України) немає законів, які б обмежували таку свободу.

Закон України, яким є Кодекс адміністративного судочинства України, прямо гарантує особі, чий права обмежено рішенням органу державної влади, оскаржити таке рішення, заявивши відповідні вимоги. Право оскаржити постанову ВРУ прямо гарантоване ст. 171-1 КАСУ. Оскарження постанови ВРУ здійснюється шляхом заявлення вимоги про її незаконність.

При цьому, Позивач також не обмежений в праві мати судовий захист в порядку конституційного судочинства, заявивши відповідні вимоги, згідно ст. 147-153 Конституції України та ЗУ “Про Конституційний Суд України”. Саме так часто і буває, коли особа використала механізми судового захисту своїх конституційних права в порядку кримінального, цивільного чи адміністративного судочинства, нею подаються звернення до Конституційного Суду України, до прикладу, рішення КСУ від 11.05.05 N 4-рп/2005.

Оскаржуваною Ухвалою ВАСУ обмежив право Позивача на судовий захист, фактично примусивши його змінити позовної вимоги, а заяву подавати виключно до КСУ. При тому, що позовна заява подана у повній відповідності до ст. 171-1 КАС України.

В абзаці 18 Ухвали, суд з посиланням на рішення Конституційного суду N 17-рп/2002 від 17.10.2002 дійшов до проміжного висновку, що юрисдикція ВАСУ не поширюється на спори про визнання протиправним дій при прийнятті законів, при утриманні від їх підписання чи оприлюднення. Такі висновки ВАСУ не мають нічого спільного з позовною заявою, вимоги якої сформовані відповідно до ст. 171-1 КАС України. **Позивач не оскаржує закони чи дії ВРУ при їх прийнятті чи утримання від їх прийняття.** Такі висновки ВАСУ порушують норми КАС України, які зобов’язують суд приймати законне та обгрунтоване рішення (ст.ст. 159, 165, 231 КАС України), уникаючи вибіркової обгрунтованості судових рішень.

В абзаці 22 оскаржуваної Ухвали, суд робить висновок, що захисту підлягає фактично порушене право особи у публічно-правових правовідносинах з відповідачами і саме при здійсненні ними чітко визначених чинним законодавством владних управлінських функцій. Проте, суд не зазначив мотивів відхилення аргументів Позивача про те, що оскаржувана Постанова ВРУ є саме таким підзаконним актом, оскільки прийнята на підставі ст. 13 Закону УРСР “Про власність”. В свою чергу, в ст. 13 Закону УРСР “Про власність” лише в частині 4 встановлюється порядок обігу окремих видів майна, виключно на підставі якої могла бути прийнята Постанова ВРУ. Дослівно ч. 4, ст.13 цього закону: “законодавчими актами України може бути встановлено спеціальний порядок набуття права власності громадянами на окремі види майна, а також види майна, що не може перебувати у власності громадян”. **При цьому, встановлення “спеціальних порядків” є прямою управлінською функцією.**

Більше того, саме з посиланням на оскаржувану Постанову ВРУ прийняті накази МВС, зокрема Наказ МВС № 622 від 21.08.1998 *“Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів”*.

Крім цього, в оскаржуваній Ухвалі ВАСУ вбачається певна маніпуляція поняттям

“управлінські функції”, довільно звужуючи це поняття, яке прямо не окреслене ні Конституцією, ні КАС України.

В абзаці 23 оскаржуваної Ухвали суд посиляється на нібито аналогічну правову позицію, яка була висловлена Верховним Судом України у постанові від 20 січня 2015 року (справа № 21-577a14). Проте, позиція ВСУ в постанові від 20 січня 2015 року (справа № 21-577a14) не є аналогічною, оскільки той спір вирішувався за вимогами щодо **протиправності дій ВРУ**, а не щодо незаконності пізаконного акту ВРУ, як заявлено Позивачем.

Далі в абзаці 24 оскаржуваної Ухвали суд приходить до висновку, що в порядку адміністративного судочинства не може бути оскаржений правовий акт ВРУ щодо його конституційності. Проте такий висновок не обґрунтований і незаконний, з підстав викладених вище, зокрема і через те, що Позивач такої вимоги не заявляв. Аргументи Позивача зводилися до невідповідності оскаржуваної Постанови ВРУ Цивільному кодексу та іншими законам, а підставою звернення до ВАСУ є захист цивільних прав позивача в сфері державного управління за контролем обігу зброї, як речей матеріального світу, де, власне, Постановою ВРУ встановлюється їх дозвільних характер, що не відповідає законам України.

ЩОДО СТРОКУ ЗВЕРНЕННЯ

Заява про перегляд судового рішення ВАСУ подається протягом 10 днів з моменту ухвалення (ст. 238 КАС України), проте Позивач не викликався в засідання та не був присутній під час ухвалення рішення. Ухвала, яка датована 03.03.2016, була надіслана поштовим відправленням та отримана лише 21.03.2016. У зв'язку з чим також просимо поновити строк для подачі цієї заяви.

Враховуючи викладене вище, керуючись ст. 236-239 КАС України,

ПРОШУ:

- 1) Поновити строк на подання заяви про перегляд ухвали Вищого адміністративного суду України у справі № 800/150/16 від 03.03.16 про відмову у відкритті провадження у справі.
- 2) Скасувати ухвалу Вищого адміністративного суду України у справі № 800/150/16 від 03.03.16 про відмову у відкритті провадження у справі та передати справу на розгляд по суті до Вищого адміністративного суду України.

Додатки:

- 1) докази сплати судового збору;
- 2) дві копії ухвали ВАСУ від 03.03.2016 та копія поштового конверту;
- 3) копії різних за змістом ухвал ВАСУ;
- 4) Копія ордеру;
- 5) копія адвокатського свідоцтва;
- 6) копія заяви.